

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ- ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Απαντήσεις

A1. α) Στο κείμενο θίγονται οι οικολογικές επιπτώσεις των διατροφικών μας συνηθειών. Αφενός, η αντικατάσταση της μεσογειακής διατροφής από πιο ανθυγιεινές διατροφικές επιλογές (όπως σάκχαρα, λίπη, έλαια, υπερκατανάλωση κρέατος) επιφέρει αρνητικές επιδράσεις στο περιβάλλον. Αφετέρου η υπερκατανάλωση πόρων εξαντλεί τη φύση, επιδεινώνοντας το φαινόμενο του υποσιτισμού.

β) Μέσα πειθούς της επίκλησης στο συναίσθημα:

Μεταφορικές εκφράσεις: «Δεν κληρονομούμε τον κόσμο... τον δανειζόμαστε», «γεμάτο το πιάτο» και για τις επόμενες γενιές, ανακάλυψε τα οφέλη, μαγική συνταγή, μέχρι την τελευταία μπουκιά, μπορούμε να «μαγειρέψουμε» έναν καλύτερο κόσμο.

Υπερβολή: για να το αξιοποιήσεις μέχρι την τελευταία μπουκιά.

Αντιθέσεις: Δεν κληρονομούμε – δανειζόμαστε, μικρές αλλαγές – μεγάλη διαφορά, αντί να πετάξεις – σκέψου.

Ρηματικά πρόσωπα: α' πληθυντικό (δεν κληρονομούμε, δανειζόμαστε, εμείς μπορούμε...)

β' ενικό (κατανάλωσε, ανακάλυψε, υγεία σου, να πετάξεις...)

Εγκλίσεις: Προστακτική (Κατανάλωσε, ανακάλυψε, θυμήσου).

Υποτακτική (να πετάξεις, να μαγειρέψουμε, να εξασφαλίσουμε).

Σημεία στίξης: Θαυμαστικό (μεγάλη διαφορά!, τελευταία μπουκιά!, και τον πλανήτη!)

Ζητήθηκαν τρία (3) από τα παραπάνω και από ένα (1) παράδειγμα.

A2. α) Θεματική περίοδος: «Η τροφή μας... ένα υγιές περιβάλλον»

Λεπτομέρειες / σχόλια: «Για κάθε μπουκιά... νερό, ενέργεια»

Κατακλείδα: «Τελικά, αν το σκεφτεί... για να είμαστε υγιείς».

β) Θέτουμε = βάζουμε, τοποθετούμε

ενημερώνοντας = πληροφορώντας, κατατοπίζοντας

επιχειρεί = επιδιώκει, προσπαθεί

Ζητήθηκε από ένα (1) συνώνυμο.

A3.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Αγαπητοί σύνεδροι,

η καθιέρωση Παγκόσμιας Ημέρας Διατροφής με αφορμή την οποία βρισκόμαστε σήμερα εδώ πρέπει να αποτελέσει εφαλτήριο για την υιοθέτηση σωστών διατροφικών συνηθειών. Νιώθω ότι εμείς οι νέοι- πριν από κάθε άλλο-οφείλουμε να προστατεύσουμε τον πλανήτη και προφανώς την υγεία μας.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ:

1^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Παρακολουθώντας τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από το «Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση» αντιλαμβανόμαστε το οικολογικό αδιέξοδο που έχει προκαλέσει η αсуδοσία του ανθρώπου.

- Η απομύζηση των φυσικών πόρων χωρίς σχεδιασμό οδηγεί σε εξαφάνιση τροφών με αποτέλεσμα τον υποσιτισμό.
- Η υπεραλίευση κλονίζει την τροφική αλυσίδα στις θάλασσες και η υπερβολική κατανάλωση κόκκινου κρέατος οδηγεί σε εξαφάνιση είδη, ενώ αυξάνεται ο πληθυσμός άλλων.
- Για την κάλυψη της επισιτιστικής κρίσης, δίνεται έμφαση στα μεταλλαγμένα τρόφιμα από τα οποία αφενός ελλοχεύουν κίνδυνοι για την υγεία ενώ αφετέρου μέσω αυτών προκαλείται η εξάρτηση των πιο αδύναμων χωρών από τις ισχυρές.
- Όγκοι απορριμμάτων από τα τρόφιμα που καταναλώνονται, συσσωρεύονται προκαλώντας ανεπανόρθωτη ρύπανση.

2^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Εστιάζοντας στην υγεία μας, νομίζω ότι η αύξηση των ασθενειών μπορεί να λειτουργήσει ως πειστήριο για να αλλάξουμε τις διατροφικές μας συνήθειες.

- Το σωματικό βάρος αυξάνεται οδηγώντας συχνά σε παχυσαρκία, άμεση συνέπεια είναι η χαμηλή αυτοεκτίμηση και το άγχος.
- Το ανοσοποιητικό σύστημα εξασθενεί, οργανισμός γίνεται ευάλωτος, οπότε το άτομο νοσεί ευκολότερα και νιώθει κόπωση.
- Υιοθετείται γενικότερα μια εσφαλμένη αντίληψη για την ζωή, το άτομο παραιτείται από την άσκηση, γίνεται επιρρεπές στις «απολαύσεις» και την έλλειψη μέτρου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ζώντας στην Ελλάδα, έχουμε την δυνατότητα να στραφούμε στη μεσογειακή διατροφή, αυτήν που ακολουθούν οι γιαγιάδες μας. Πριν απ' όλα, όμως, είναι σημαντικό να υιοθετήσουμε τρεις βασικές αρχές, την ποικιλία, την ισορροπία και το μέτρο.

Σας ευχαριστώ.

B1. Ο κεντρικός ήρωας του αποσπάσματος είναι ο Γιωργάκης, ένας ανάπηρος πολέμου, που δεν το έβαζε κάτω («Δεν σταματούσε η ζωή, επειδή ήταν πόλεμος»). Αντιθέτως ήταν εργατικός και δραστήριος, καθώς δούλεψε με πάθος στο εργαστήριο ζαχαροπλαστικής. Δεν

επαναπαυόταν («Κάθε πρωί άλλαζε τη βιτρίνα») και ήταν επινοητικός, εφόσον έβρισκε συνεχώς νέες ιδέες και έδινε ευφάνταστα ονόματα στα γλυκά του («μαστοί της Αφροδίτης, μαύρο τριαντάφυλλο»). Μάλιστα λάμβανε κοινωνική αναγνώριση και κύρος, αλλά παρέμενε ταπεινός («Εκείνος τα έχασε... έκανε υπόκλιση μπροστά του»). Τέλος ήταν μεθοδικός και οργανωτικός («Κρατούσε σημειώσεις σ' ένα τεφτέρι»).

B2. α) Παντογνώστης αφηγητής:

- «Δεν σταματούσε η ζωή, επειδή ήταν πόλεμος»
- «Στον Ξενοφώντα έμοιαζε ακατανόητο που οι στρατιώτες ξόδευαν λεφτά σε γλυκά. Ο ίδιος ούτε να τα δει, του έφτασε η ρακή και το στραγάλι».
- «Οι ξένοι έμεναν προσώρας άφωνοι»
- «Ο Ντελαρισύ μάλιστα – γάλλος γιατρός που ήξερε να γλεντά και να ξοδεύει»
- «Εκείνος τα έχασε, πρώτη φορά κάποιος έκανε υπόκλιση μπροστά του, πίστευε πως μόνο στις γυναίκες γίνονται αυτά.»
- «Ο Γιωργάκης το είχε για ευαγγέλιο».

Ζητήθηκαν τρία (3) σημεία.

β) «Μια πάστα κάνει τη ζωή πιο γλυκιά» : Πρόκειται για μεταφορά. Ο αφηγητής επιδιώκει να αναδείξει την πίστη του κεντρικού ήρωα στην αξία που έχουν τα γλυκά. Πίστευε ότι ένα γλυκό ομορφαίνει τη ζωή. Με την μεταφορά προσδίδεται ζωντάνια, αμεσότητα και καταλαβαίνουμε καλύτερο τον χαρακτήρα του ήρωα.

«μα ο Γιωργάκης το (τεφτέρι) είχε για ευαγγέλιο» : Πρόκειται για παρομοίωση. Έτσι τονίζεται η σημασία που έδινε ο κεντρικός ήρωας στο «τεφτέρι» με τις συνταγές του. Αναφορικό μέρος είναι το «ευαγγέλιο», δεικτικό μέρος είναι το «τεφτέρι». Κοινός όρος είναι η μεγάλη αξία αυτών των αντικειμένων. Η παρομοίωση προσδίδει στον λόγο ζωντάνια και αμεσότητα.

B3. Η ιδιαιτερότητα του ήρωα, ο οποίος είχε μια αναπηρία στο πόδι, ενδεχομένως αποτέλεσε το έναυσμα, για να αντιμετωπίσει την τροφή, όχι ως μέσο επιβίωσης αλλά έκφρασης. Πράγματι, η μαγειρική – και στη συγκεκριμένη περίπτωση η ζαχαροπλαστική – μπορεί να αποτελέσει μέσο δημιουργικής έκφρασης προσφέροντας χαλάρωση και διασκέδαση. Χάρη στις γεύσεις που προσφέρει στους άλλους, ο μάγειρας δείχνει το ενδιαφέρον του γι' αυτούς, κι είναι γενικά αποδεκτό ότι μαγειρεύοντας για κάποιον του εκδηλώνουμε τη φροντίδα μας. Την ίδια στιγμή, ειδικά στη χώρα μας, είναι βίωμα η κοινωνική και πολιτιστική αξία του γεύματος. Η συγκέντρωση της οικογένειας και των φίλων μας γύρω από το τραπέζι σε επίσημες θρησκευτικές γιορτές, η αφθονία των εδεσμάτων τα Χριστούγεννα ή σε κάθε άλλη σημαντική εκδήλωση, όπως ο γάμος ή ακόμη και το παρηγορητικό γεύμα μετά από μια κηδεία, καταδεικνύει ότι η τροφή δίνει την αίσθηση της κοινότητας. Καταλήγοντας, η μαγειρική δεινότητα προσφέρει ικανοποίηση στον δημιουργό, ο οποίος γίνεται αποδέκτης θετικών σχολίων και επιδοκιμασίας.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Μυτιληναίος Γιάννης

Θεοδωροπούλου Μεταξία